

Posudek na diplomovou práci

Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.

Autor diplomové práce: bc. Ludmila Lacková

Autorčina diplomová práce je zaměřena na aktuální téma z oblasti biosémiotiky. Reaguje na spor Antona Markoše a Marcella Barbieriho o interpretaci, a nezůstává jen při něm. Autorka v celém textu řeší možnosti korektního znakového popisu procesů v buňce, zmíněný spor je pro ni jen výchozí inspirací. Je nutno podotknout, že debata o korektnosti připisování interpretativní povahy procesům v buňce doposud nedoznala zásadního momentu zvratu k ano, či ne. Tato práce, vzhledem ke svým kvalitám, by mohla, i v navazujících pracích autorky, a ve zdrojích, které motivuje svou argumentací, určovat směr k vyřešení problému.

Biosémiotika a její pojmání znaku v živém tvaru je často zdrojem kritiky a nepochopení. Právě odmítání interpretativnosti buněčných procesů v tom hraje zásadní roli. Pokud by se podařilo odmítnout názor, že v buňce dochází k mechanickým procesům, které mají svůj specifický kontext, jenž můžeme charakterizovat jako kódovou strukturu, ale nejedná se znakový proces typu přirozeného jazyka, tedy interpretativní proces, byla by biosémiotika připravena hodnotně a výhledově jednotně řešit svůj úkol, popisovat sémiozu živého. Autorčina práce v tomto ohledu dělá pro biosémiotiku velký krok vpřed.

Výchozí autorčin teoretický rámec představuje interpretativní sémiotika. Ta do jisté míry smiřuje triadický a dyadický model znaku. Toto smíření se děje právě vzhledem ke konceptu interpretantu. Teoretický rámec práce tak citlivě a účinně zapadá do řešených sporů o interpretaci. Autorčino funkcionální východisku hodnocení znakové funkce pevně drží korektní pojetí znaku a je využito v hodnocení znakové povahy transkripce, translace, konformace proteinu a dalších procesů spojených se zmíněnými. Autorka hledá smysluplné pojetí výrazové a obsahové sady proteosyntézy a sama nedogmatizuje jediné řešení. To je cenné a nakonec to povede k výběru možných gramatických modelů proteosyntézy, čeká se jen na další autorčina rozhodnutí, argumentace a na reflexi její práce.

Autorka je obeznámena s rozsáhlou biosémiotickou a sémiotickou literaturou a využívá ji na vhodných místech vhodným způsobem. Práce je po formální stránce pečlivě připravena. Doporučuji její jednoznačné hodnocení stupněm A a shoduji se v tom s oponentem textu.

otázky k obhajobě:

1. Kde lze položit arbitrární hranici mezi výrazem a obsahem v případě proteosyntézy?
2. Je popis tvaru proteinu vhodným výchozím principem pro popis obsahové sady proteosyntézy?
3. Je Barbieriho přístup k organickým kódům sémiotický?